

Marina Garcés. Gerrilla filosofia baten alde

Irakaskuntza, idazketa, seme-alabak eta pentsamendu praktiko, kritiko eta kolektiboa dira Marina Garcés filosofoaren egiteko nagusiak. Zaragozako Unibertsitatean irakasle, urteak daramatza Bartzelonako aktibismoan, beti ere adi, gizakion arteko derrigorrezko loturak zertan diren. Ez alferrik, gure askatasun pertsonal eta kolektiboa hor jokatzeko baita.

“Bizitzen ari garen aldaketa interesgarrienetako bat da bizitzaren politizazioa”

Intelektuala

Aldaketa soziologiko inportante bat bizitzen ari gara: tradizionalki, intelektualaren figura klase eta genero kondizio bati lotuta zihoan, lanetik liberatutako figurak ziren, etxeko lan eta erreproduzio lanetatik liberatutakoak. Orain, pentsatzen eta idazten dihardugun pertsonak prekarioak gara, gizon-emakumeak, bizitza materialarekin erlazio zuzena duen erregimen batean bizi garenak. Bere hitz askearekin agertzen zen intelektuallarengandik oso urrun, gaur gure hitza ez dago aske, ez ekonomiarekiko mendekotasunetik, ez etxeko bizitzarekin edota bizitza materialarekin dugun tratua zuzenetik. Eta dena aldatzen du horrek. Tendentziak aldatu direla esaten da, baina ez, pentsatzen dugun lekua da aldatu dena. Eta gaur hortik ari gara pentsatzen, leku hartzen, konprometitzen, kolektiboki bizitzen.

Aritz Galarraga

@aritzgalarraga

ARGAZKIAK: NÚRIA JUAN SERRAHIMA

Zein dira gaur egunean filosofiak erantzun beharko lituzkeen galderak?

Filosofiak beti galdera berdinak egiten dituela esan ohi da, eta egia da. Baina galdera berdinek gauza diferenteak esan nahi dituzte testuinguruaren arabera. Gaurkoak badu errotik berria den osagirik: hasteko, Europako kontzientzia jada kontzientzia unibertsala ez den munda batean bizi gara. Eta filosofiak betiko galderak pausatu behar ditu, baina beste batzuekiko harremanean, galdera horiek bestela pentsatu dituztenekiko harremanean. Gero, ez dezagun ahaztu gure garaiko gairik behinena: ez bakarrik munda global batean, planeta akitu batean ere bizi gara. Hartara, nola bizi, nola pentsatu, nola jardun bezalako galdera sinpleak esperientzia berribilakatzeko dira.

Osagai horiek ekarri dute filosofia eztabaida publikoan gehiago sartu izana?

Batera gertatzen ari da, batetik, filoso-

fiaren krisi instituzional bat: akademi-zazioak ez die gure garaiko desfioei erantzunik ematen, filosofia bere baitan itxi da, merkatuak kanporatu egin du hezkuntza sistematik. Eta, bestetik, filosofiaren edo pentsamenduaren biziberritze sozial bat gertatzen ari da. Bizi dugun zibilizazio krisiak galdera garrrantzitsuak bilatzeko ezinegona dakar, denbora-pasa orokorrean ez galtzeko. Filosofiaren eskaera bat dago, inporta duena pentsatzeko beharraren sintomak dena.

Akademia aktibismoarekin uztartzen duzu, hartara.

Filosofia bizitza jardun bat da niretzat: pentsatzen da biziz eta bizitzen da pentsatuz. Filosofia ekintza esperimantal bat da halaber, jartzen gaitu garenaren, dakigunaren, pentsatzen dugunaren mugan, eskaintzen dizkigu tresna batzuk bizitza esperimentalatzeko. Eta filosofia niretzat konpromiso baten adierazpena ere bada, hodeietan bizi den filosofoaren ideiatik urrun, beti izan da kolektibitatearekin dagoen konpro-

“Gakoa da deskubritzea elkarri lotuta gaudela, eta ondorioz konprometituta”.

misoaren adierazpena. Filosofia ez da onanista, jaiotzen da elkarrizketa, interpelazio, topagune gisara. Eta hainbat eremutatik egiten da. Nire kasuan, irakaskuntza, aktibismo eta esperimentazioetik.

Zuk esana: pentsatzen da eta mundua eraldatzen da bazkaria egin bitartean.

Filosofia jasaten ari den asfixia, bizitzarekin kontaktua galtzetik dator. Gure gizartean espazio publiko eta pribatuaren arteko mugak lausotzen joan dira. Tradizio luzea dauka banaketak: hitza bizitza publikoan, gure produkzio, erreproduzio, lan, ohiko bizitzaren eremuetatik kanpokoa da; eta etxea, aldiz, espazio pribatua, kontzientzia indibidualaren, bizitza pribatuaren eremua. Bizitzen ari garen aldaketa interesgarrienetako bat da bizitzaren politizazioa, bizitzatik pentsatzen ari garela.

Hala sortu dira subjektu berriak, karto-grafia berriak, gramatika berriak.

Feminismoan gehien eragin duen gauza bat da, ez hainbeste eskubide eta

errebindikazio maila batzuk lortu izana, baizik eta aldatu izana subjektu politiko gisa geure burua ulertzeko modua. Lehen lerroan jarri da etxeko paretan barruan baztertua izan dena, zaintza, interdependentzia, zaurgarritasuna, gorputzaren, hitzaren eta pentsamenduaren arteko harremana. Akzio politikoa ez dago instituzioetan soilik, baizik eta bizitzan, hitzaren zentzurik biluzienera.

Diskurtso propioari garrantzia ematen diozu.

Arazoak jartzen dituenak aurkitzen ditu soluzioak. Politika erreaktiboa, protestaren kultura, garrantzitsuak dira. Baina bakarrik erantzuten bazaio botereak egiten duen horri, botereak beti izango du errealtatea sortzeko gaitasuna. Agenda aldaketa ez da programa aldaketa bat, arazo aldaketa baizik. Zein dira gure garaiko arazoak, benetan inporta digutenak. Politika beste gauza batzuk egiten has badaiteke, desplazamendu hori egin beharra dago.

Eta denok konprometituta gaude bizi garen munduarekin.

Munduari begiratzen dion subjektu bat jaso dugu herentzian, esku-hartzea, eraldatzea, iraultza egitea erabakitzen duena. Konpromisoa, beraz, ekintza boluntarioa litzateke, baina beti kanpoan dagoen zerbaitekiko. Gaur horrek ez du zentzurik. Egiten ari garen desplazamenduan, deskubritzen ditugu gure arteko dependenziak, loturak, harremanak, singularra baina era berean plurala den subjektu bat. Belaunaldi berriei gertatu zaie, zergatik konprometitu honekin eta ez beste honekin. Gakoa da deskubritzea elkarri lotuta gaudela, eta ondorioz konprometituta.

Ez gara ezer besteak gabe; baina nola egin bizitza komun hori?

Ezin gara gelditu gertatzen zaigun horri buruz hizketan: hitz egin behar dugu gertatzen zaigun horretatik. Eginez bakarrik lor daitezke munduarekin harreman ez hain birrintzaileak eta justuagoak irekiko dizkiguten hitzak, teoriak, ilusioak. Eta “nola” horrek erantzun asko dituen momentu batean bizi gara. ■